

חוק ספנות חופית (היתר לבלי שיט זר), התשס"ו-2005*

הגדרות

1. בחוק זה –

"איש צוות" – אדם הממלא תפקיד בכלי שיט, הדרוש לתפעולו של כלי השיט בזמן הפלגה, למעט נתב;

"בעל היתר" – מי שקיבל היתר לספנות חופית לפי חוק זה;

"בעל כלי שיט זר" – הבעל הרשום של כלי שיט זר לפי דין המדינה שבה נרשם, וכן מי שבידו השליטה על כלי השיט הזר ועל אנשי הצוות שלו;

"גרור" – רכב שאינו רכב מנועי, המיועד לפי מבנהו להיגרר על ידי רכב מנועי מאחוריו, והמשמש או המיועד לשמש להובלת מכולות או טובין;

"האזור הימי" – המים שמעל לשטחים התתיימיים הנכללים בשטח מדינת ישראל לפי חוק השטחים התתיימיים, התשי"ג-1953¹;

"היתר לספנות חופית" – היתר שניתן בהתאם להוראות חוק זה;

"המנהל" – כהגדרתו בחוק רשות הספנות והנמלים, התשס"ד-2004², או מי שהוא הסמיך לענין חוק זה, כולו או מקצתו;

"חוק הספנות (כלי שיט)" – חוק הספנות (כלי שיט), התש"ך-1960³;

* התקבל בכנסת ביום י"ג בחשון התשס"ו (15 בנובמבר 2005); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 141, מיום ט"ז בכסלו התשס"ה (29 בנובמבר 2004), עמ' 298.

¹ ס"ח התשי"ג, עמ' 53.

² ס"ח התשס"ד, עמ' 456.

³ ס"ח התש"ך, עמ' 70.

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;

"כלי שיט" – בהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט), למעט כלי שיט צבאי וכלי שיט המשמש בתפקידו עזר לכלי שיט צבאי;

"כלי שיט ישראלי" – בהגדרתו בחוק הספנות (כלי שיט);

"כלי שיט זר" – כלי שיט שאינו כלי שיט ישראלי;

"מנהל נמל", "נמל" – בהגדרתם בפקודת הנמלים;

"מפקח" – מי שהשר מינהו למפקח לפי הוראות סעיף 10;

"מקום מוצא", לענין הובלת טובין או נוסעים – המקום שבו הוטענו הטובין או הועלו הנוסעים על כלי שיט;

"מקום סיום", לענין הובלת טובין או נוסעים – המקום שבו נפרקו הטובין או הורדו הנוסעים מכלי שיט;

"ספנות חופית" – פעילות מסחרית כמפורט להלן, המתבצעת באמצעות כלי שיט:

(1) הובלה של טובין או של נוסעים, שמקום המוצא שלה ומקום הסיום שלה הם נמל, כלי שיט, מיתקן או מבנה אחר המצוי במימי החופין או במים הפנימיים של ישראל, או באזור הימי, והכל בלי לפקוד נמל מחוץ לישראל, ולמעט היבלת מכולות ריקות או גרורים ריקים המשמשים את בעל כלי השיט להובלת טובין;

(2) פעילות אחרת המתבצעת במימי החופין או במים הפנימיים של ישראל, או באזור הימי, למעט דיג, הפקה וקידוח של נפט או גז טבעי והנחת צינוריה להולכת נפט או גז טבעי על קרקע הים או בתת קרקע הים, ולגבי פעילות המתבצעת באזור הימי – גם למעט הנחת כבלים או צינורות על קרקע הים או בתת קרקע הים;

"פקודת הנמלים" – פקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971;

"קברניט" – איש צוות שבידו הפיקוד על כלי שיט;

"השר" – שר התחבורה.

2. (א) לא יבצע אדם, בעצמו או באמצעות אחר, ספנות חופית באמצעות כלי שיט זר, אלא אם כן ברשותו היתר בכתב מאת המנהל, שניתן לבעל כלי השיט הזר בעבור אותו כלי שיט להפעלתו בספנות חופית ובהתאם לתנאי ההיתר.

(ב) היתר לספנות חופית יינתן בעבור כלי שיט זר להפעלתו בסוג פעילות של ספנות חופית או במספר סוגי פעילויות כאמור, והכל כפי שיקבע המנהל בהיתר.

(ג) המנהל רשאי לקבוע בהיתר לספנות חופית תנאים שעל בעל ההיתר לקיימם במהלך תקופת תוקפו.

(ד) המנהל יקבע בהיתר לספנות חופית את תקופת תוקפו, ובלבד שלא יינתן היתר בעבור כלי שיט זר לתקופה העולה על 30 ימים, אלא אם כן התקיים המפורט בפסקאות (1) או (2) שלהלן, לפי הענין:

⁴ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 343.

(1) לגבי בעל כלי שיט זר שהוא חנרת חוץ – הוא מילא אחר הדרישות הקבועות בפרק השני כחלק התשיעי לחוק החברות לענין חברת חוץ הנקיימת מקום עסקים בישראל;

(2) לגבי בעל כלי שיט זר שאינו חברת חוץ – הוא מינה נציג, לרבות סוכן אניה, שמקום מגוריו הקבוע הוא בישראל, המורשה לפעול בשם בעל כלי השיט בישראל בענין ההליכים לפי חוק זה, והגיש למנהל את הסכמתו של הנציג בכתב.

(ה) בסעיף זה, "חברת חוץ" – כהגדרתה בחוק החברות.

איסור העברת
היתר לספנות
חופית

3. היתר לספנות חופית אינו ניתן להעברה לאדם אחר או לגבי כלי שיט אחר.

תנאים למתן
היתר לספנות
חופית

4. (א) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע תנאים למתן היתר לספנות חופית, שיש לקיימם לפני מתן ההיתר או במהלך תקופת תוקפו, ככל הדרוש לדעתו להבטחת המטרות המפורטות בסעיף קטן (ב), לרבות לענין מבנה כלי השיט ותחזוקתו, המערכות, המיתקנים והציוד הנדרשים לתפעולו התקין של כלי השיט, תעודות, נהלים ומסמכים אחרים שחייבים להימצא בכלי השיט ותקן אנשי הצוות הדרוש לשם הבטחת בטיחות השיט.

(ב) תנאים לפי סעיף קטן (א) ייקבעו על ידי השר כדי להבטיח את אלה:

(1) המשך קיומה של ספנות חופית המתבצעת באמצעות כלי שיט ישראליים, ומניעת פגיעה בה;

(2) שמירה על רמה נאותה של בטיחות השיט ועל שלומם של בני אדם שבכלי השיט או בקרבתו;

(3) מניעת זיהום הסביבה הימית מכלי שיט;

(4) מילוי אחר דרישות כל אמנה בין-לאומית בעניני ספנות ישראל צד לה;

(5) תשלום פיצויים על ידי בעל כלי שיט זר בעד נזק שייגרם עקב הפעלת כלי השיט הזר בספנות חופית, לרבות נזק לצד שלישי, נזק לסביבה הימית ונזק הנובע מטביעת כלי השיט;

(6) שמירה על ביטחון המדינה ושלומו הציבור.

(ג) תנאים שמטרתם להבטיח מניעת זיהום הסביבה הימית מכלי שיט, כאמור בסעיף קטן (ב3), ייקבעו בהתייעצות עם השר לאיכות הסביבה.

(ד) בתקנות לפי סעיף זה, רשאי השר לקבוע תנאים שונים לפי סוגים של כלי שיט, של ספנות חופית או של הפלגות.

קביעת אנשי
צוות ישראליים

5. (א) השר, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע כי בכלי שיט זר שניתן לו היתר לספנות חופית ישרתו, בעת הפעלתו בספנות חופית, אנשי צוות ישראליים כפי שיקבע, ורשאי הוא לקבוע תפקידים בכלי שיט ישרתו בהם אנשי צוות ישראליים, ככל הדרוש להבטחת מטרות אלה:

(1) שמירה על רמה נאותה של בטיחות השיט ועל שלומם של בני אדם שבכלי השיט או בקרבתו;

(2) מניעת זיהום הסביבה הימית מכלי שיט.

(ב) היה בקיום הוראות שקבע השר לפי סעיף קטן (א), כדי לסתור הוראה לענין אזרחותם או תושבותם של אנשי הצוות לפי חוק המדינה שבה רשום כלי השיט הזר שניתן לו היתר לספנות חופית, הוראה אותה מדינה עדיפה, ודטוען לעדיפות זו – עליו הראיה.

(ג) בתקנות לפי סעיף זה, רשאי השר לקבוע תנאים שונים לפי סוגים של כלי שיט, של ספנות חופית או של הפלגות.

(ד) בסעיף זה, "איש צוות ישראלי" – איש צוות שהוא אזרח ישראלי או תושב קבוע בישראל, שהוסמך למקצוע ימי או לתפקיד בכלי שיט שהם טעוני הסמכה לפי הוראות חוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973.

6. (א) המנהל רשאי לסרב לתת היתר לספנות חופית לבעל כלי שיט זר בעבור כלי השיט הזר, אף אם מתקיימים התנאים למתן היתר שנקבעו לפי הוראות סעיף 4, אם בעל כלי השיט הזר, ואם הוא תאגיד – הוא או בעל שליטה בו, הורשע, בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה מסוג פשע, או בעבירה שאילו נעברה בישראל היתה עבירה מסוג פשע, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין בעל כלי השיט הישראלי לדעת המנהל, לקבל היתר לספנות חופית, או אם הוגש נגד בעל כלי השיט הזר אי בעל השליטה בו, לפי הענין, כתב אישום, בישראל או מחוץ לישראל, בשל עבירה באמור וטריב ניה"ב פסק דין סופי.

סירוב למתן היתר לספנות חופית מנימוקים הקשורים לבעל כלי השיט הזר

(ב) בסעיף זה, "שליטה" – כהגדרתה בחוק התקשורת (בזק ושירותים), התשמ"ב-1982.

7. (א) המנהל רשאי לסרב לתת היתר לספנות חופית, אף אם מתקיימים התנאים למתן ההיתר שנקבעו לפי סעיף 4, בהתקיים אחד מאלה:

סירוב למתן היתר לספנות חופית מנימוקים אחרים

(1) קיימת, להנחת דעתו, חלופה סבירה לביצוע הפעילות של ספנות חופית שלגביה מתבקש ההיתר, באמצעות כלי שיט ישראלי

(2) המדינה שבה רשום כלי השיט הזר שלגביו מבוקש ההיתר אינה מאפשרת לכלי שיט ישראליים ביצוע פעילות של ספנות חופית בתחום אותה מדינה.

(ב) החלטת המנהל לסרב לתת היתר לספנות חופית לפי סעיף קטן (א1), טעונה את הסכמת הממונה על התקציבים במשרד האוצר.

8. המנהל רשאי לדרוש ממבקש היתר לספנות חופית למסור לו פרטים בדבר כלי השיט או בדבר סוג הפעילות של ספנות חופית שלגביהם מבוקש ההיתר, וכן כל פרט אחר הדרוש לו כדי להחליט בבקשה; מבקש ההיתר לספנות חופית ימסור למנהל כל פרט שדרש לפי סעיף זה; לא מסר המבקש פרט כאמור, רשאי המנהל שלא לתת לו היתר לספנות חופית.

מסירת פרטים למנהל

9. המנהל רשאי להתלות היתר לספנות חופית לתקופה ובתנאים שיראה לנכון, לבטלו או לסרב לחדשו, לאחר שנתן לבעל ההיתר הזדמנות לטעון את טענותיו, בהתקיים אחד מאלה:

ביטול היתר לספנות חופית, התלוי או סירוב לחדשו

(1) ההיתר ניתן על יסוד מידע כוזב או שגוי;

(2) הופר תנאי מתנאי ההיתר שקבע המנהל לפי סעיף 2, או חדל להתקיים, או הופר תנאי מהתנאים שקבע השר לפי סעיפים 4 או 5, ובלבד שניתנה לבעל ההיתר התראה בכתב, והוא לא תיקן את החפרה או לא קיים את התנאי, לפי הענין, בתוך התקופה שנקבעה בהתראה;

(3) התקיים סייג מהסייגים הקבועים בסעיף 6;

(4) בעל ההיתר הפר הוראה מהוראות חוק זה.

10. (א) השר רשאי למנות מפקחים, מבין עובדי משרדו, לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה; הודעה על מינוי מפקח תפורסם ברשומות.

מינוי מפקחים ומסמכיותיהם

⁷ ס"ח התשל"ג, עמ' 329.

⁸ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

(ב) לשם פיקוח על ביצוע הוראות לפי חוק זה, רשאי מפקח או שוטר –

(1) להיכנס, בכל עת סבירה, לכלי שיט זר שיש לו חשד סביר שמתבצעת בו עבירה על הוראות לפי חוק זה, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים בלבד, אלא לפי צו של בית משפט;

(2) לדרוש מבעל כלי השיט הזר שלגביו ניתן ההיתר לספנות חופית, או מאיש צוות שבו, להזדהות בפניו ולהציג בפניו את ההיתר כאמור וכל מסמך אחר הקשור במתן ההיתר או בפעילות כלי השיט.

(ג) לשם גילוי עבירה לפי חוק זה יהיו למפקח סמכויות חקירה המסורות לקצין משטרה לפי סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות), 1927', וכן סמכויות של שוטר לבקש מבית משפט צו חיפוש ולבצעו לפי סעיפים 23 ו-24(א)(1) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח הדרש], התשכ"ט-1969'; הוראות חיקוקים אלה יחולו על חקירה, חיפוש ותפיסת חפצים כאילו נערכו בידי קצין משטרה או שוטר, לפי הענין.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ג), חיפוש שנערך על ידי מפקח לפי הוראות הסעיף הקטן האמור, ייעשה בנוכחות שוטר.

11. (א) המבצע ספנות חופית באמצעות כלי שיט זר בלא היתר לספנות חופית או שלא בהתאם לתנאיו, בניגוד להוראות סעיף 2, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף קטן (א), ועושה העבירה המשיך לבצע את העבירה לאחר שנמסרה לו התראה בכתב מאת מפקח או שוטר לענין ההפרה, דינו – נוסף על כל עונש אחר, קנס נוסף בשיעור הקבוע בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, לכל יום שבו נמשכת העבירה מהמועד שבו נמסרה לו ההתראה או מהמועד שנקבע בה, לפי המאוחר מביניהם; על מסירת התראה לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 237 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982', בענין המצאת מסמכים, בשינויים המחוייבים.

(ג) נעברה עבירה לפי סעיף זה בידי תאגיד, דינו – קנס פי ארבעה מהקנס שנקבע לעבירה.

12. השר רשאי, בצו, לפטור פעילות מסוימת של ספנות חופית, או סוג פעילות כאמור, פטור מהוראות חוק זה כולן או מקצתן, אם הוא סבור כי הדבר דרוש לשם מניעת סכנה לחיי אדם או מטעמים של שמירה על ביטחון המדינה או על טובת הציבור, הגנה על אינטרסים חיוניים למדינה, או טעמים מיוחדים אחרים המחייבים מתן פטור כאמור.

13. השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע אגרות בעד בקשה למתן היתר לספנות חופית או לחידושו.

14. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו. ביצוע ותקנות

15. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע מהן. שמירת דינים

16. בחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000', בתוספת הראשונה, בפרט 14, תיקון חוק בתי משפט לענינים מינהליים – מינהליים – בסופו יבוא:

"(ג) החלטה של המנהל לפי סעיפים 2 ו-6 עד 9 לחוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו-2005".

⁹ חוקי א"י, כרך א' (ע') עמ' 439, (א') עמ' 467.

¹⁰ דינו מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

¹¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

¹² ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשס"ה, עמ' 992.

¹³ ס"ח התשס"ו, עמ' 11.

הוראת מעבר

17. על אף הוראות סעיף 2, מי שביצע ספנות חופית באמצעות כלי שיט זר ערב תחילתו של חוק זה, רשאי להמשיך ולבצע ספנות חופית באמצעות כלי השיט הזר עד תום שישה חודשים מיום תחילתו של חוק זה.

אריאל שרון
ראש הממשלה

מאיר שטרית
שר התחבורה

משה קצב
נשיא המדינה

ראובן ריבלין
יושב ראש הכנסת